

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/P) NR. 22/2015: ART. 466
ALIN. (1) COD PROCEDURĂ PENALĂ. OBIECTUL CERERII
DE REDESCHIDERE A PROCESULUI PENAL ÎN CAZUL
JUDECĂRII ÎN LIPSĂ A PERSOANEI CONDAMNATE
(M. OF. NR. 486/2.07.2015)**

Redacția ProLege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Act normativ	Articol	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 22/2015	Complet DCD/P	Cod procedură penală	Art. 466 alin. (1)	obiectul cererii de redeschidere a procesului penal în cazul judecării în lipsă a persoanei condamnate îl reprezintă numai hotărârile penale definitive prin care s-a dispus condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei

În M. Of. nr. 486 din 2 iulie 2015, s-a publicat Decizia ÎCCJ (Complet DCD/P) nr. 22/2015 referitoare la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând „interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 466 alin. (1) din Codul de procedură penală, în sensul de a se stabili dacă instituția redeschiderii procesului penal este aplicabilă doar proceselor în care a avut loc o soluționare pe fond a cauzei (judecata în primă instanță și în calea ordinară de atac) sau și celor care au avut ca obiect soluționarea unor căi extraordinare de atac (contestații în anulare, revizuire) ori alte cereri”.

Opinia PÎCCJ

Reprezentantul parchetului a susținut că scopul redeschiderii procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate îl constituie **garantarea dreptului la un proces echitabil**, prin respectarea principiilor contradictorialității, egalității armelor, exercitării dreptului la apărare prin propria persoană, nemijlocirii, oralității și aflării adevărului.

Obiectul dezlegării chestiunii de drept**Art. 129 („Folosirea căilor de atac”) din Constituția României**

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”.

Art. 126 („Instanțele judecătorești”) alin. (2) din Constituția României

„(2) Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege”.

Art. 1 („Normele de procedură penală și scopul acestora”) alin. (1) din Codul de procedură penală

„(1) Normele de procedură penală reglementează desfășurarea procesului penal și a altor proceduri judiciare în legătură cu o cauză penală”.

Art. 2 („Legalitatea procesului penal”) din Codul de procedură penală

„Procesul penal se desfășoară potrivit dispozițiilor prevăzute de lege”.

Art. 466 („Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate”) din Codul de procedură penală

„(1) Persoana condamnată definitiv care a fost judecată în lipsă poate solicita redeschiderea procesului penal în termen de o lună din ziua în care a luat cunoștință, prin orice notificare oficială, că s-a desfășurat un proces penal împotriva sa.

(2) Este considerată judecată în lipsă persoana condamnată care nu a fost citată la proces și nu a luat cunoștință în niciun alt mod oficial despre acesta, respectiv, deși a avut cunoștință de proces, a lipsit în mod justificat de la judecarea cauzei și nu a putut încunoștința instanța. Nu se consideră judecată în lipsă persoana condamnată care și-a desemnat un apărător ales ori un mandatar, dacă aceștia s-au prezentat oricând în cursul procesului, și nici persoana care, după comunicarea, potrivit legii, a sentinței de condamnare, nu a declarat apel, a renunțat la declararea lui ori și-a retras apelul.

(3) Pentru persoana condamnată definitiv judecată în lipsă față de care un stat străin a dispus extrădarea sau predarea în baza mandatului european de arestare, termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data la care, după aducerea în țară, i-a fost comunicată hotărârea de condamnare.

(4) Procesul penal nu poate fi redeschis în cazul în care persoana condamnată a solicitat să fie judecată în lipsă.

(5) Dispozițiile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător persoanei față de care s-a pronunțat o hotărâre de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei”.

Art. 467 („Cererea de redeschidere a procesului penal”) alin. (1) din Codul de procedură penală

„(1) Cererea de redeschidere a procesului penal poate fi formulată de către persoana judecată în lipsă și se adresează instanței care a judecat cauza în lipsă, fie în primă instanță, fie în apel”.

Art. 470 („Rejudecarea cauzei”) din Codul de procedură penală

„Rejudecarea cauzei se face potrivit regulilor de procedură aplicabile etapei procesuale pentru care s-a dispus redeschiderea procesului penal”.

Art. 522¹ („Rejudecarea celor judecați în lipsă în caz de extrădare”) din Codul de procedură penală din 1968

„În cazul în care se cere extrădarea sau predarea în baza unui mandat european de arestare a unei persoane judecate și condamnate în lipsă, cauza va putea fi rejudecată de către instanța care a judecat în primă instanță, la cererea condamnatului.

Dispozițiile art. 404-408 se aplică în mod corespunzător”.

Art. 386 („Cazurile de contestație în anulare”) lit. a) și b) din Codul de procedură penală din 1968

„Împotriva hotărârii penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri:

a) când procedura de citare a părții pentru termenul la care s-a judecat cauza de către instanța de recurs nu a fost îndeplinită conform legii;

b) când partea dovedește că la termenul la care s-a judecat cauza de către instanța de recurs a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a încunoștința instanța despre această împiedicare”.

Art. 426 („Cazurile de contestație în anulare”) lit. a) din Codul de procedură penală

„Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri:

a) când judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate”.

Art. 429 („Instanța competentă”) alin. (1) din Codul de procedură penală

„(1) Contestația în anulare se introduce la instanța care a pronunțat hotărârea a cărei anulare se cere”.

Art. 550 („Hotărârile executorii”) alin (1) din Codul de procedură penală

„(1) Hotărârile instanțelor penale devin executorii la data când au rămas definitive”.

Art. 551 („Rămânerea definitivă a hotărârii primei instanțe”) din Codul de procedură penală

„Hotărârile primei instanțe rămân definitive:

la data pronunțării, când hotărârea nu este supusă contestației sau apelului;

la data expirării termenului de apel sau de introducere a contestației;

a) când nu s-a declarat apel sau contestație în termen;

b) când apelul sau, după caz, contestația declarată a fost retrasă înăuntrul termenului;

la data retragerii apelului sau, după caz, a contestației, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel sau de introducere a contestației;

la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins apelul sau, după caz, contestația”.

Art. 552 („Rămânerea definitivă a hotărârii instanței de apel și a hotărârii pronunțate în calea de atac a contestației”) din Codul de procedură penală

„(1) Hotărârea instanței de apel rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, atunci când apelul a fost admis și procesul a luat sfârșit în fața instanței de apel.

(2) Hotărârea pronunțată în calea de atac a contestației rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, atunci când contestația a fost admisă și procesul a luat sfârșit în fața instanței care o judecă”.

Art. 425¹ („Declararea și soluționarea contestației”) alin. (1) din Codul de procedură penală

„(1) Calea de atac a contestației se poate exercita numai atunci când legea o prevede expres, prevederile prezentului articol fiind aplicabile când legea nu prevede altfel”.

Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Potrivit opiniei judecătorului-raportor, redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate, reglementată de art. 466 alin. (1) din Codul de procedură penală, este aplicabilă doar **proceselor în care a avut loc o soluționare pe fond a cauzei**(judecata în primă instanță sau în calea ordinară de atac).

Decizia ÎCCJ (Complet DCD/P) nr. 22/2015

Prin Decizia nr. 22/2015, ÎCCJ (Complet DCD/P) a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori în Dosarul nr. 80/33/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept, în sensul dacă „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 466 alin. (1) din Codul de procedură penală instituția redeschiderii procesului penal este aplicabilă doar proceselor în care a avut loc o soluție pe fond a cauzei (judecata în primă instanță și în calea ordinară de atac) sau și celor care au avut ca obiect soluționarea unor căi extraordinare de atac (contestație în anulare, revizuire) ori a altor cereri”.

ÎCCJ a stabilit că, **în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 466 alin. (1) din Codul de procedură penală, obiectul cererii de redeschidere a procesului penal în cazul judecării în lipsă a persoanei condamnate îl reprezintă numai hotărârile penale definitive prin care s-a dispus condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei, indiferent dacă judecata în primă instanță sau în calea ordinară de atac este consecința rejudecării cauzei ca urmare a admiterii contestației în anulare ori revizuirii.**